KERTA KIELLON PÄÄLLE

Suvivirrestä ja suomalaisen koululauluperinteen kristillisestä koko kansan indoktrinaatiosta.

HAKIM ATTAR

Suuvivirren yhteislaulattamisessa kouluissa on kyse kristinuskon perinteen kokemisesta ja yli-sukupolvisesta eteenpäin siirtämisestä, siis ei ”vain neutraalista traditiosta”, vaan nimenomaan uskonnollisesta traditiosta. Eli, Suvivirressä ei ole kyse ”vain laulusta”, vaan nimenomaan uskonnollisesta laulusta.

Koska virsi on yleismääritelmällisesti laadultaan rukous, voidaan tulkita, että uskonnollisen Suvivirren yhteisöllisessä laulamisessa on kyse yhteisöllisestä rukouksesta, tosin sillä erolla, että Suvivirren voi toki laulaa ja kokea ”vain lauluna” ilman erityistä uskonnollista kokemista, jos niin haluaa. Mutta kyllä Suvivirsi myös mahdollistaa uskonnollisen kokemisen. Lyriikoidensa osalta voidaan todeta, että laulu itseasiassa suggeroi uskonnollisia ideoita, uskonnollisia käsitteitä ja kannustaa ”uskonnolliseen kokemiseen”, mitä kaikkea se sitten mahtaa todellisesti tarkoittaakaan. Ehkä vain vain kuviteltuja ”kokemuksia”.

Suvivirren laulattaminen koulujen juhlissa on osa todella pitkää suomalaista kristillistä koululauluperinnettä, jonka juuret ovat Jyväskylän seminaarin (Suomen ensimmäisen opettajankoululaitoksen) historiassa aina jostain 1860-luvulta lähtien. Tämä koululauluperinne on suurelta osin kristinuskon ideologian, jota usein kutsutaan ”kristillisiksi arvoiksi”, ylisukupolvista eteenpäin siirtämistä, siis kristillistä pedagogiaa. Perinteen keskeisenä ideana on koko kansan kasvattaminen kristityiksi. Suvivirsi voidaan sen erityisen tunnettuuden johdosta tulkita kärkiesimerkiksi tuosta perinteestä.

Tieteellisiä tutkimuksia

Alla olevat tieteellisen tutkimuksen lainaukset ovat kaikki Suomen koululauluperinteen johtavan tutkijan **Erja Kososen** (Jyväskylän yliopisto) kirjoituksia:

”Laulu koulun oppiaineena on ollut selkeästi yhteydessä hengelliseen kasvatukseen koululaitoksessa. Virsilaulu keskeisenä ja lähes ainoana laulunopetuksen sisältönä liittyy kirkon vahvaan rooliin koulutuksen järjestäjänä. Soittimien tulo laulun rinnalle ja vähitellen jopa laulun tilalle on viime vuosikymmenten suuntaus.” (Kosonen, 2014, s. 33.)

”Luostarikoulujen kirkkolaulu-valmennuksesta keskiajalta jäi noin 300 vuoden ajaksi vahva virsilaulun ja kuulonvaraisen oppimisen käytäntö.” (Kosonen, 2014, s. 33).

”Sisällöllisesti laulukirjojen historiassa koulun perusarvot ovat koti, uskonto, isänmaa. Näiden kolmen pääotsikon alle sijoittuu pääosin kansakoulun laulukirjojen laulusto, myös luontoon ja työhön liittyvät laulut, samoin leikki ja juhlalaulut sekä laulut vieraista maista ja kansoista.” (Kosonen, 2014, s. 34.)

”Kirkon suojeluksessa laulunopetus ja musiikki painottui selkeästi virsilauluun, mitä selitti osaltaan jo koulujen hengellinen kasvatustehtävä. Lauluja opittiin ulkoa ja opetus oli hyvin opettajajohtoista. Kristillisten arvojen merkitys on säilynyt koulun laulunopetuksessa pitkään aina viime vuosikymmeniin saakka – myös sen jälkeen, kun vastuu perussivistyksen järjestämisestä koululaitoksessa oli siirtynyt kirkolta valtiolle. Arvokasvatus, koti-luonto-uskonto-isänmaa oli jo laulutuntien sisällön perusteella yksi keskeinen laulunopetuksen tehtävä.” (Kosonen, 2009, s. 158.)

Summa summarum

Vaikka suomalainen koululauluperinne on sisältänyt muidenkin aatteiden ja ideoiden ylisukupolvista siirtämistä kuin vain kristinuskon ideoiden (näitä muita on ollut mm. isänmaallisuus), voidaan kyseinen kasvatusperinne kristinuskon siirtämisen osalta tulkita myös indoktrinaatioksi, eli uskonnollisen ideologian tuputtamiseksi. Nykyisellä kansankielellä ilmaistuna kyseessä on kansallinen *jeesusbisnes* ja *jeesushumppa,* ja sellaisten kuvitelmakäsitteiden kuten ”Jumala” naamaan hieromista. Suvivirsi toimii porttiteorian mukaisesti *kätsynä sisäänvetokikkana hihhulikulttuurin tyhjänpäiväiseen keinotodellisuuteen.*

Lähteet

Kosonen, E. (2014). Laulukirjat koulun arvokasvatuksen ytimessä. Suomen kasvatuksen ja koulutuksen historian seuran vuosikirja, Vol 52 (2014): Oppikirjat oman aikansa ilmentyminä. Helsinki: Suomen kasvatuksen ja koulutuksen historian seura.

Kosonen, E. (2009). Musiikkia koulussa ja koulun jälkeen. Teoksessa J. Louhivuori, P. Paananen, & L. Väkevä (Toim.), Musiikkikasvatus : näkökulmia kasvatukseen, opetukseen ja tutkimukseen (s. 157170). Jyväskylä: Suomen musiikkikasvatusseura FiSME ry.

Kirjoittaja on musiikkitieteen maisteriopintojen opiskelija Jyväskylän yliopistossa, ja ns. ”kantasuomalainen” ateisti.